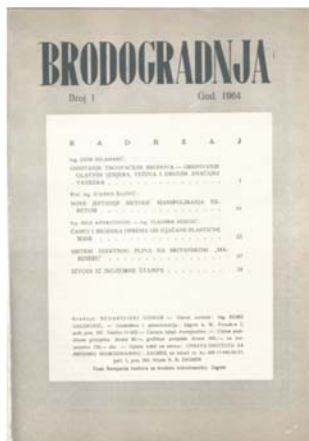

U povodu obilježavanja šest desetljeća postojanja časopis *Brodogradnja*, tijekom 2009. godine u četiri redovita broja objavljuje u nastavcima feljton – prisjećanje na ranija *Brodogradnjina* izdanja autora aktualnoga glavnog urednika Rajka Grubišića.

Uredništvo

Naslovnica prvog broja *Brodogradnje*, veljača 1950.

Naslovnica jednog od brojeva iz 1964. godine

Rajko GRUBIŠIĆ Časopis *Brodogradnja* – 60 godina (1. dio)

Sve je počelo davne 1950. godine, kad je u veljači izišao prvi broj *Brodogradnje*, časopisa *Centralne uprave brodogradnje FNRJ*, s glavnim i odgovornim urednikom Petrom Zrnićem na čelu. Te prve godine izišlo je 7 brojeva časopisa (dvomjesečno), s tim da je 4/5 bio dvobroj. Prvih 5 brojeva izišlo je u Beogradu, nakon čega redakcija časopisa seli u Zagreb s novim glavnim urednikom Ivom Dragičevićem. U prvih 5 brojeva sadržaj časopisa sastojao se iz tri rubrike: *Stručni autorski članci*, *Život i rad poduzeća* i *Iz*

Adresa autora:

Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu,
I. Lučića 5, 10000 Zagreb
E-mail: rajko.grubisic@fsb.hr

strane literature. Nakon prelaska u Zagreb izostavljena je druga rubrika. Te godine su najviše zastupljeni autori bili S. Šilović, O. Kohout, E. Stowasser i J. Fatur. Tiskan je između ostalog i vrlo zanimljiv članak akademika A. N. Krilova pod naslovom *Matematika i brodogradnja*.

Sljedeće 1951. godine učinjen je eksperiment s mjesečnim izlascima časopisa. Izišlo je 12 brojeva, od toga 4 dvobroja. Najviše zastupljeni autori bili su A. Sentić, O. Kohout, A. Steiner i E. Stowasser, a kao autori javljaju se i sveučilišni nastavnici M. Majcen, I. Rožanić, M. Mikuličić i J. Šretner. Zanimljiv je uvodnik u dvobroju 11/12 pod nazivom *O desetgodišnjici naše Narodne revolucije* sa slikom Josipa Broza, ali posebno valja istaknuti prvi članak jednog inozemnog autora, F. H. Todda, pod nazivom *Osnovni pojmovi o*

formi broda objavljen u tri nastavka (br. 4, 5/6 i 7/8).

Nakon eksperimenta s mjesečnim izlaženjem, u 1952. godini časopis opet izlazi dvomjesečno. U prvih nekoliko brojeva mijenja se sadržaj, ubacuje se nekoliko novih rubrika, da bi se na kraju ustalile iste dvije rubrike koje su postojale prije rečenih promjena. Osim autora navedenih u prethodne dvije godine, nailaze novi autori stručnih članaka I. Petković, B. Prikrić, P. Mardešić, B. Prica. Valja istaknuti članak nizozemskoga brodskeg hidrodinamičara W. R. A. Van Lammerena pod naslovom *Standardiziranje brodskih vijaka u Holandiji* (br. 5).

Novost je u sljedećoj 1953. godini pojava novoga glavnog urednika u osobi Đure Galekovića, koji će na čelu časopisa ostati sljedećih 13 godina. Ujedno, *Bro-*

dogradnja postaje časopis *Uprave za poslove industrije brodogradnje* FNRJ. Uočljiva je i sve veća prisutnost komercijalnih oglasa. Časopis i dalje uredno izlazi dvomjesečno.

S obzirom da je u 1954. godini proslavljena 35. godišnjica osnutka *Tehničkoga fakulteta u Zagrebu (TFZ)*, broj 5 časopisa većim je dijelom posvećen toj obljetnici, te se kao autori sa zanimljivim temama o visokoškolskom, znanstvenom radu i istraživanjima na *TFZ* javljaju ugledni sveučilišni nastavnici A. Armanđa, S. Šilović, M. Mikuličić i J. Šretner. U broju 6 je povodom navedene obljetnice tiskan poziv na anketu koja je pokrenuta kako bi se mladi inženjeri brodogradnje i brodstrojarstva izjasnili o tome kako su na fakultetu bili pripremljeni za svoje zvanje.

U sljedeće četiri godine, od 1955. do 1958. godine, profil časopisa se ustalio, s tim da se povremeno uvodi i rubrika *Razne/aktualne vijesti*. Pojavljuju se novi autori J. Uršić, M. Vitez, S. Šneler i M. Rakamarić. Posebno su zanimljivi niz članaka J. Uršića o *Gibanju broda na valovima* kao i prilozi M. Viteza iz međunarodne brodogradnje (stanje narudžbi, opis brodogradnje u pojedinim stranim državama itd.). Valja spomenuti i radove istaknutih brodskih hidrodinamičara A. J. Lappa, J. D. van Mannena, W. P. A. van Lammerena i L. Troosta koje su preveli i priredili za tisak A. Sentić i M. Fancev.

Godina 1959. vrlo je važna za hrvatsku (i tadašnju jugoslavensku) brodogradnju, jer je 10. rujna svečano otvoren *Brodarski institut* u Zagrebu. Te je godine tiskano pet brojeva časopisa, jer je dvobroj 4/5 u cijelosti bio posvećen tom iznimnom događaju. Pojedini znanstvenici i suradnici instituta u svojim su prilogima dali pregled budućih aktivnosti, mogućnosti rada s pratećom opremom i istaknuli važnost instituta u razvoju brodograđevne struke. Osim ovoga, valja istaknuti pojavu jednog novog autora, Igora Belamarića, koji će u sljedećim godinama sa svojim prikazima novoprojektiranih brodova u domaćim brodogradilištima dati vrijedan doprinos kako kakvoći časopisa tako i afirmaciji domaćih projekatana.

Gledano brodograđevno, u 1960. godini valja svakako zabilježiti događaj *Savjetovanje brodograđevnih stručnjaka za unapređenje brodogradnje*, koji se od 12. – 14. svibnja održao u Splitu. Moglo bi se reći, da je ovo *Savjetovanje* na neki način bilo preteča simpoziju *Sorta*. Stoga

su brojevi 3 – 6 časopisa bili u cijelosti posvećeni tom skupu, objavljujući referate održane na njemu.

U razdoblju od 1961. do pred kraj 1965. godine časopis pokazuje izrazitu stabilnost dvomjesečnika, iako su neke rubrike prilično fluktuirale, tj. u jednom se broju pojave, a već u drugom ne, poput rubrika *Nove knjige*, *Razne vijesti* ili *Izvodi iz inozemne štampe*. U tom su razdoblju osobito plodni autori Igor Belamarić (projekti brodova) i Milan Vitez (međunarodna brodogradnja), ali je zastupljeno i mnogo drugih istaknutih stručnjaka poput Alice Vučinić (brodska propulzija), J. Uršića (čvrstoća brodske konstrukcije), M.

Jovanovića (osnivanje riječnih gurača i tegljača), D. Štulhofera (eksperimentalne metode) i ostalih. Donose se iscrpni prikazi velikih međunarodnih skupova poput I. ISSC (1962, J. Uršić) ili 10. ITTC (1963, M. Rakamarić). Pred kraj ovoga prvog 15 – godišnjeg razdoblja časopis upada u malu krizu. Naime, 1965. godina završava trobrojem 4-6, što je znak da je prisutan manjak odgovarajućih kvalitetnih priloga ili su se već tada, kao i u mnogim kasnijim razdobljima, uključujući ovo koje upravo protječe, javljale financijske teškoće.

(Nastavit će se)

Ante Sentić

U prikazu prvih 15 godina časopisa *Brodogradnja* često se spominje ime čovjeka koji je svojim publicističkim radom i prilogima, osobito iz brodske hidrodinamike, dao znatan doprinos razvoju i afirmaciji časopisa. Riječ je o Anti Sentiću. Može se slobodno reći, da je njegov razvoj kao stručnjaka iz brodske hidrodinamike takoreći koincidirao s razvojem

kako *Brodarskog instituta* tako i časopisa *Brodogradnja* od njihovog osnutka.

Naime, Ante Sentić zaposlio se u *Brodarskom naučnom institutu* početkom 1950. godine, a napustio ga je 30. IX. 1962. godine. Bio je na specijalizaciji dvije godine u Wageningen, gdje je stjecao praktična znanja o izradi modela, provedbi pokusa i obradi rezultata, te o organiziranju rada u hidrodinamičkom laboratoriju. Po povratku je napisao desetak internih izvješća koja su potanko opisivala izradu tehničke dokumentacije i izradu parafinskih modela, modela vijaka, provođenje pokusa i obradu rezultata, te su bila vrlo korisna za mlade inženjere koji su radili u eksperimentalnoj hidrodinamici, a o tome ništa nisu znali. Pisao je projektne zahtjeve i tehničke prijedloge za nove bazene za ispitivanje na valovima i na plitkoj vodi.

Sudjelovao je u radu 9th ITTC-a u Parizu u rujnu 1960. godine, te je kao gost bio nazočan u Teddingtonu u rujnu 1963. godine na 10th ITTC. U Parizu je 1960. godine izabran za člana novoosnovanog Odbora za upravljivost ITTC u kojemu je radio do siječnja 1963. godine kad je napustio Odbor zbog odlaska iz BI.

U *Brodarskom* je *institutu* napisao ukupno 22 interna izvješća i više od 30 stručnih ekspertiza za razne naručitelje. Prema suradnicima bio je vrlo korektan i nastojao je da se – što je primjereno znanstvenoj ustanovi – ne osjeti neopravdano kruta vojna stega (u to je doba BI bio u okviru vojske).

Iz *Brodarskog instituta* prešao je u Leksikografski zavod, bio je urednik Tehničke enciklopedije za sveske 6 do 12, a potom je bio stručnjak UN i savjetnik pri izgradnji hidrodinamičkih laboratorija u Koreji, pa u Čileu i u bugarskoj Varni.